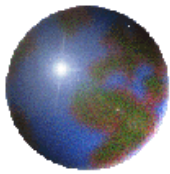

Γεωγραφική συγκέντρωση πληθυσμού και δραστηριοτήτων

Γεωγραφική συγκέντρωση της οικονομικής δραστηριότητας

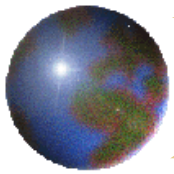
Ένα παράδειγμα: Ελλάδα Διαπιστώσεις

- ✦ Γεωγραφική συγκέντρωση του πληθυσμού 45% στην πρώτη ομάδα 8 πόλεων
- ✦ Συγκέντρωση βιομηχανίας, 65%,
- ✦ Παραγωγής κατοικιών 70%
- ✦ Συγκέντρωση εμπορίου 65%
- ✦ Συγκέντρωση υπηρεσιών 80%
- ✦ Συγκέντρωση μισθωτής εργασίας 67%

Πολλές συνδυαζόμενες πρακτικές οδηγούν στην άνιση γεωγραφική κατανομή πληθυσμού και δραστηριοτήτων

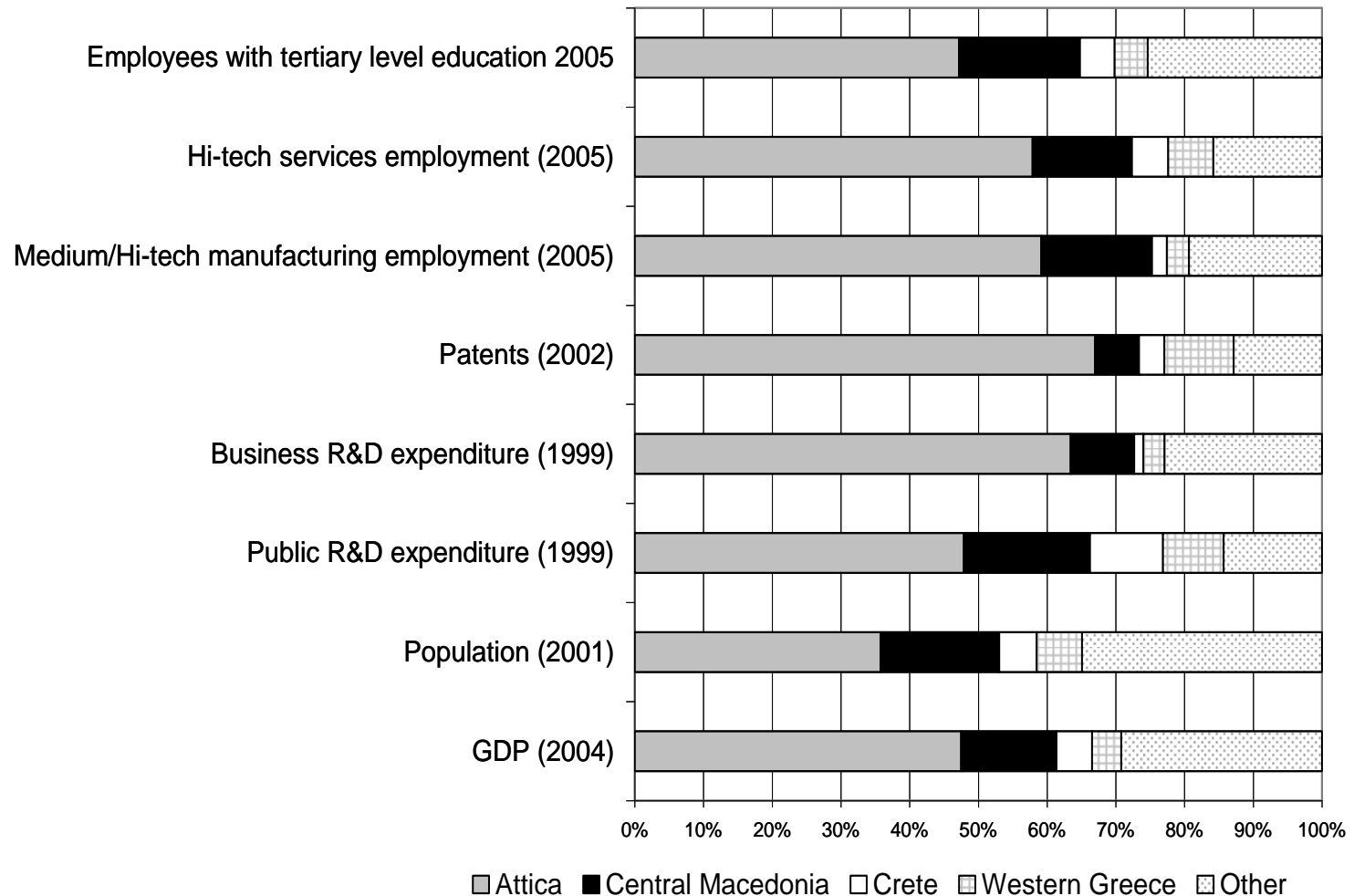
Πρακτικές

- ✦ Κατοίκων των πόλεων / υπαίθρου
- ✦ Επιχειρηματιών
- ✦ Ιδιοκτητών γης
- ✦ Δημόσιας διοίκησης, πολεοδομίας

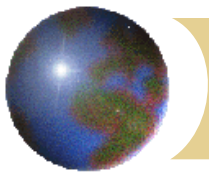

Γεωγραφική συγκέντρωση 2006

Figure 5: Regional distribution of innovation factors and activities

Source : {EUROSTAT, 2007 #50}

Rank size rule

*Άνιση
κατανομή
μεγεθών
πόλεων*

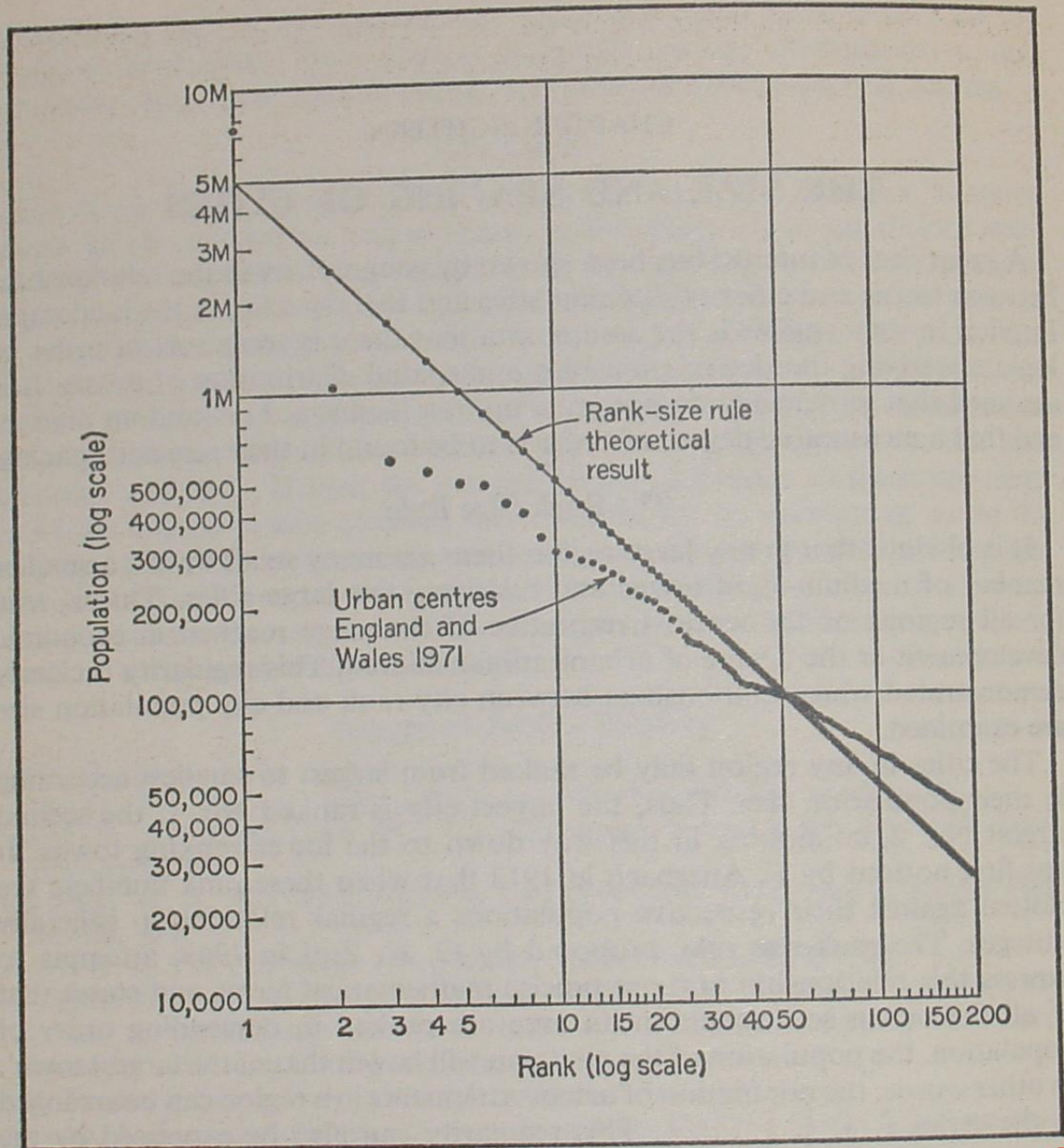

Fig. 18.1. Rank-size graphs. Theoretical result together with the result for England and Wales, 1971.

xreferences

[primate city](#)

A Dictionary of Geography

[binary distribution](#)

A Dictionary of Geography

[lognormal distribution](#)

A Dictionary of Geography

[settlement hierarchy](#)

A Dictionary of Geography

[transformation of data](#)

A Dictionary of Geography

[view all xreferences](#) (8)

adjacent entries

[range, township, and](#)[section](#)[ranker](#)[ranking of towns](#)**rank-size rule**[Raoult's law](#)[rapids](#)[rare gases](#)

rank-size rule

Settlements in a country may be [ranked](#) in order of their size. The 'rule' states that, if the population of a town is multiplied by its rank, the sum will equal the population of the highest ranked city. In other words, the population of a town ranked n will be $1/n$ th of the size of the largest city—the fifth town, by rank, will have a population one-fifth of the first.

On normal graph paper, the plot of cities and their size and rank will appear as a concave curve. When plotted on logarithmic scales, the graph may emerge as a straight line. This is the **rank-size pattern**.

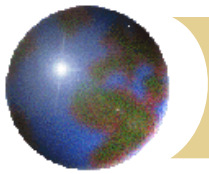
It is usually possible to relate the ranks and sizes of the central places in country by using a [regression](#) analysis:

$$\log P_k = \log P_1 - b \log k$$

where P_1 is the population of the largest city or town, P_k is the population of the k th town by rank, and b is a coefficient which must be established empirically for each investigation. The greater the value of b , the steeper the slope, and the greater the [primacy](#) of the largest city or town. Many developing countries show a sharp fall from the largest, [primate city](#) to the other cities, and this is known as the **primate rule**. Why the relationship should occur, and why the value of b varies has not yet been explained.

Other variations occur: the *binary pattern* shows a flat upper section and a steeper lower section, giving a concave curve. This pattern is shown in federal countries such as Australia. A further modification is the *stepped order* where a number of settlements may be found at each level with each place resembling others in size and function.

A Dictionary of Geography, Oxford University Press, © Susan Mayhew 1997 ⓘ

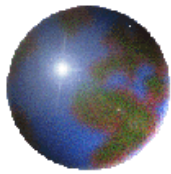

Γιατί αυτή η ανισοκατανομή?

Αίτια

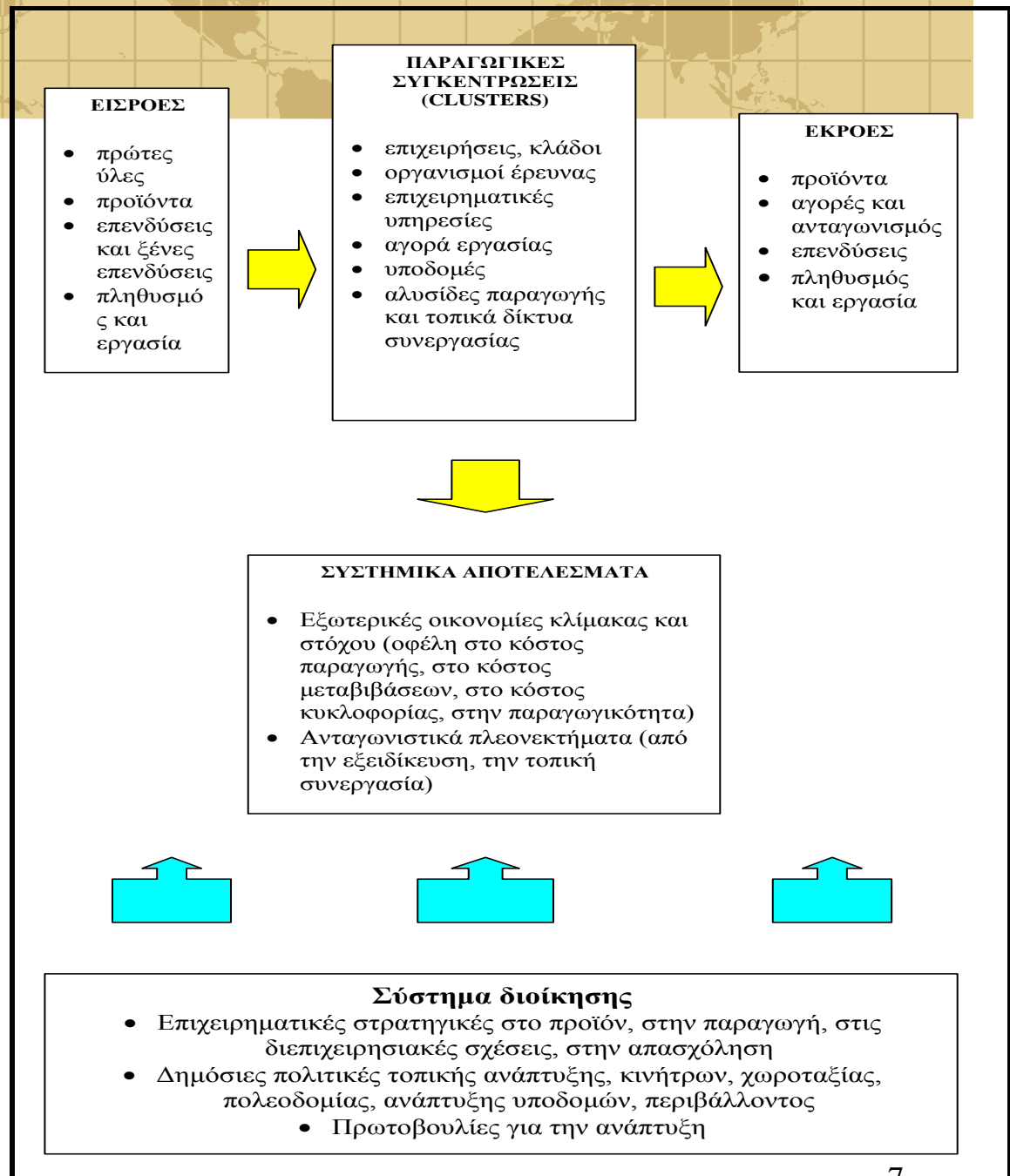
- ❖ Οικονομικά: βελτίωση εισοδήματος, αναζήτηση εργασίας, εγγύτητα εργασίας-κατοικίας
- ❖ Πολιτικά: ασφάλεια, σταθερότητα, προστασία
- ❖ Ιδεολογικά: αντιλήψεις, τρόπος ζωής, συμπεριφορές καταναλωτών

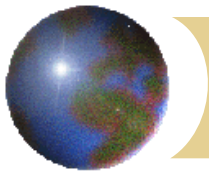
- ❖ Τρεις οπτικές: (1) δημιουργία τοπικών παραγωγικών συστημάτων, (2) εξωτερικές οικονομίες, (3) βελτίωση συνθηκών συσσώρευσης

Α. Αστικοποίηση και συγκρότηση τοπικών παραγωγικών συστημάτων (ΤΠΣ)

Μέγεθος ΤΠΣ – Κλάδοι παραγωγής και ζήτηση

B. Αστικοποίηση και Οικονομίες

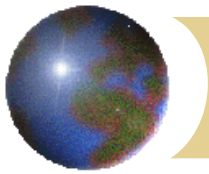
Τι κινεί την αστικοποίηση?

Γιατί επιχειρήσεις & νοικοκυριά συγκεντρώνονται στις πόλεις?

Γιατί ισχύει ο rank-size rule έναντι ισοκατανομής?

Οικονομίες χωρικής συγκέντρωσης:

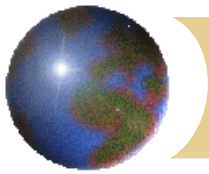
- ✚ Οικονομίες αστικοποίησης
- ✚ Οικονομίες χωροθέτησης
- ✚ Οικονομίες εσωτερικές / εξωτερικές
- ✚ Οικονομίες κλίμακας / στόχου

Οικονομίες αστικοποίησης

- ❖ Πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τη χωροθέτηση μιας επιχείρησης σε μια πόλη.
- ❖ Οι οικονομίες αστικοποίησης είναι εξωτερικές οικονομίες κλίμακας και στόχου

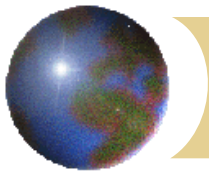
- (1) Μοίρασμα του κόστους με άλλες επιχειρήσεις των δημοσίων αστικών υπηρεσιών (ύδρευση, καθαρισμός, κ.α.)
- (2) Μείωση του κόστους μεταφοράς λόγω γεωγραφικής συγκέντρωσης της παραγωγής
- (3) Μείωση του κόστους επικοινωνίας και συνεργασίας

Οικονομίες χωροθέτησης

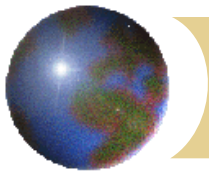
- ✦ Τύπος οικονομιών αστικοποίησης που προκύπτει σε **συνδεδεμένες επιχειρήσεις** που ανήκουν ένα κλάδο ή σε μία περιοχή.
- ✦ Οι οικονομίες χωροθέτησης είναι **εξωτερικές οικονομίες** κλίμακας και στόχου

- ✦ Οι οικονομίες χωροθέτησης σχετίζονται με τη δημιουργία και λειτουργία τοπικών παραγωγικών συστημάτων (clusters)
- ✦ Κάθετα και οριζόντια clusters

Τυπολογία οικονομιών αστικοποίησης

ΤΥΠΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΩΝ	Οικονομίες εσωτερικές	Οικονομίες εξωτερικές
Οικονομίες κλίμακας	ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ
Οικονομίες στόχου	ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ ΣΤΟΧΟΥ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ ΣΤΟΧΟΥ

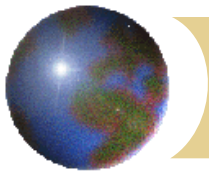

Οικονομίες εσωτερικές – εξωτερικές

(μέγεθος επιχείρησης, κλάδου)

- ❖ Πλεονεκτήματα που προκύπτουν από την επιχείρηση και τη συνεργασία εντός ή εκτός αυτής.
- ❖ Εσωτερικές και εξωτερικές οικονομίες κόστους, τιμών, ανταγωνισμού

- ❖ **Εσωτερικές Οικονομίες** προκύπτουν από το εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης (μέγεθος, εξειδίκευση, overheads)
- ❖ **Εξωτερικές Οικονομίες** προκύπτουν από το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης (τιμές εισροών, τεχνολογική βελτίωση, κοινές υπηρεσίες)

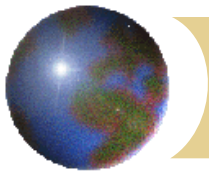

Οικονομίες κλίμακας – στόχου

(τρόπος παραγωγής)

- ❖ **Οικονομίες κλίμακας.**
Πλεονεκτήματα κόστους που προκύπτουν από τη συγκέντρωση και τυποποίηση της παραγωγής σε μεγάλες μονάδες.
- ❖ Τιμές πρώτης ύλης, τιμές components, τυποποιημένη εργασία

- ❖ **Οικονομίες στόχου.**
Πλεονεκτήματα από την παραγωγή πολλών διαφορετικών προϊόντων
- ❖ Κοινή έρευνα, κοινές πλατφόρμες παραγωγής, πολλά διαφορετικά προϊόντα στην αγορά

Σχέσεις συσσώρευσης

Μισθωτή σχέση: Αγορά εργατικής δύναμης ($X-E.Δ$) σε τιμή ($Xα$) χαμηλότερη από την προστιθέμενη αξία που παράγει ($Xα+Xγ$).

Εμπορευματική σχέση: Οι κάτοχοι κεφαλαίου (X) οργανώνουν τη διαδικασία συσσώρευσης ($X-E...Π...E'-X'$) και προσφέρουν εμπορεύματα (E') στην αγορά.

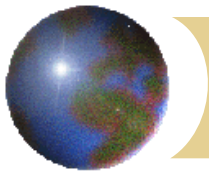
Σχέσεις συνεργασίας: Ο κύκλος της συσσώρευσης στηρίζεται στην οριζόντια και κάθετη συνεργασία των φορέων των επενδύσεων ($X1, X2, Xn$), της παραγωγής ($Π1, Π2, Πn$) και των εμπορευμάτων ($E1, E2, En$).

Σχέσεις ανταγωνισμού επενδύσεων: Οι κάτοχοι κεφαλαίου (X) επιλέγουν τους τομείς επένδυσης ($X1, X2, Xn$) ανάλογα με την απόδοση και τις προσδοκίες κέρδους.

Σχέσεις εμπορικού ανταγωνισμού: Τα εμπορεύματα $E1', E2', ..., En'$ ανταγωνίζονται στην αγορά για την πραγματοποίηση της αξίας που εμπεριέχουν.

Ανταγωνισμοί διανομής της αξίας (X'):

- Διανομή σε μισθό ($Xα$) και υπεραξία ($Xγ$).
- Διανομή του μισθού ($Xα$) στις κατηγορίες των εργαζομένων, της υπεραξίας ($Xγ$) στις κατηγορίες του κεφάλαιου.
- Αναδιανομή: ένα τμήμα της προστιθέμενης αξίας ($Xα+Xγ$) αποδίδεται στο κράτος και αναδιανέμεται.

Αστικοποίηση και συσσώρευση

- ❖ Μείωση κόστους αναπαραγωγής ΕΔ
- ❖ Αύξηση παραγωγικότητας, άρα διαφοράς $X'-X'$: Μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία
- ❖ Μείωση χρόνου ολοκλήρωσης ενός κύκλου $X-X'$: περισσότεροι ετήσιοι κύκλοι
- ❖ Μείωση δαπάνης μεταβιβάσεων για την ολοκλήρωση του κύκλου $X-X'$
- ❖ Μείωση δαπάνης συνεργασίας μεταξύ $X_1, X_2, \dots X_n$